

Котиботи Шӯрои машварати назди
Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид
ба беҳтар кардани фазои сармоягузори

НАШРИЯИ МУКОЛАМА БАҲРИ РУШД

МАВЗӢИ АСОСӢ:

**Тақвияти рақамикунонии хизматрасониҳои давлатӣ ба
соҳибкоруни сармоягузoron**

ТАҚВИЯТИ РАҚАМИКУНОНИИ ХИЗМАТРАСОНИҲОИ ДАВЛАТӢ БА СОҲИБКОРОНУ САРМОЯГУЗОРОН

Дар асоси дастуру ҳидоятҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси Шӯрои машваратӣ оид ба беҳтар кардани фазои сармоягузорӣ муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва иҷроии қарорҳои дар доираи фаъолияти Шӯрои машваратӣ қабулшуда то инҷониб як қатор ислоҳот дар самти боз ҳам беҳтар гардонидани фазои сармоягузорӣ ва ба меъёрҳои байналмилалӣ мутобиқ намудани он, рушди соҳибкорӣ, муосиргардонии хизматрасониҳо ба соҳибкорону сармоягузoron ва роҳандозии расмӣ дар речаи мустақим, сарфаи вақт ва коҳиш додани хароҷоти пешбурди соҳибкорӣ амалӣ шуда истодаанд.

Дар раванди ҳуҷҷатгузориҳои давлатӣ, технологияҳои молиявӣ бонкӣ, андозу гумрук, инфрасохтори нақлиёти шаҳрӣ, тичорат, сохтмон ва дигар соҳаҳо ҷиҳати истифодаи васеи технологияҳои иттилоотӣ тадбирҳои васеъ амалӣ гардида, корбарии электронӣ ба роҳ монда шудааст.

Ҷорӣ гардидани низоми “Равзанаи ягона” ҷиҳати барасмиятдарории амалиёти содиротиву воридотӣ ва транзитӣ, инчунин механизми равзанаҳои ягона барои дастрас намудани иҷозати корҳои сохтмонӣ, пешниҳоди шартҳои техникӣ оид ба пайвастишавӣ ба шабакаҳои барқӣ, бақайдгирии амволи ғайриманқул ва дигар механизмҳои муосир бо истифодаи технологияҳои иттилоотӣ кори соҳибкоронро осон намуда, ба рушди муназзами фаъолияти соҳибкорӣ мусоидат намуда истодааст.

Илова ба ин, татбиқи якҷанд лоиҳаҳо бо истифодаи механизми шарикӣ давлат ва бахши хусусӣ, аз ҷумла “Низоми пардохти электронии роҳкиро ва назорати он дар нақлиёти мусофирбари автомобилӣ истифодаи умумӣ шаҳри Душанбе” тибқи Созишномаи шарикӣ давлат ва бахши хусусӣ мавриди амал қарор дорад.

Дар ин робита, метавон якҷанд ислоҳоти калидиро номбар кард, аз ҷумла:

[Анҷом додани бақайдгирии давлатии фаъолияти соҳибкорӣ дар речаи мустақим \(онлайн\)](#). Бо мақсади рушди фаъолияти соҳибкорӣ ва фароҳам овардани шароит барои афзоиши шумораи шахсони ҳуқуқӣ, тибқи тағйиру иловаҳо ба қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ” ва “Дар бораи бочи давлатӣ”, бақайдгирии давлатии фаъолияти соҳибкорӣ ройгон ба роҳ монда шуд.

Дар сомонаи мақомоти андоз www.andoz.tj анҷом додани бақайдгирии

давлатӣ дар речаи мустақим (онлайн) имконпазир мебошад. Шакли мазкури хизматрасонӣ имкон медиҳад, ки муроҷиаткунандагон бе ташриф овардан ба мақомоти андоз ариза ва ҳуҷҷатҳояшонро барои бақайдгирии давлатӣ тариқи электронӣ пешниҳод намоянд.

Ин тадбир омилҳои инсониро дар раванди расмиёти бақайдгирии субъектҳои соҳибкорӣ ба пуррагӣ аз байн бурда, дар муҳлати кӯтоҳ ва бе ташриф овардан ба мақомоти андоз ба қайд гирифтани ва соҳиб гардидани ба ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи бақайдгирӣ, инчунин РМА (рақами мушаххаси андозсупоранда), рамзи оморӣ ва РМС (рақами мушаххаси суғуртавӣ) таъмин мегардад.

Дигар хизматрасониҳои электроники андозӣ. Бо мақсади сарфа намудани вақт барои пардохти андозҳо ва боҷи давлатӣ, дар сомонаи www.andoz.tj шаклҳои нави хизматрасониҳо ҷорӣ карда шудааст, ки бо истифода аз он шаҳрвандон ва андозсупорандагон имконият пайдо намуданд, ки бе ташриф овардан ба нуқтаҳои хизматрасонии бонкӣ, маблағи андоз аз молу мулки ғайриманқул ва боҷи давлатиро бо истифодаи кортҳои бонкӣ пардохт намоянд. Сомона пайваста такмил дода шуда, дар он санадҳои меъёрии ҳуқуқии соҳаи андоз ва номгуӣ хизматрасониҳо ба андозсупорандагон ҷойгир карда шудааст.

Барои андозсупорандагоне, ки имконияти дастрасӣ ба интернет, ё имконият ва малакаи кофӣ ба тариқи электронӣ пешниҳод намудани эълומияҳои андозро надоранд, дар биноҳои нозиротҳои андозӣ як қатор шаҳру ноҳияҳо утолҳои алоҳида - терминалҳо ҷиҳати пешниҳоди эълумияҳо дар шакли электронӣ ҷудо гардида, бо компютерҳо мучаҳҳаз карда шудааст.

Портالي хизматрасониҳои электроники андозӣ васеъ карда шуда, айни замон барои андозсупорандагон 63 адад модули хизматрасонӣ ба роҳ монда шудааст ва наздики 145 ҳазор субъектҳои хоҷагидор эълумияҳои андозии худро тариқи электронӣ пешниҳод менамоянд ва пардохти маблағҳои андоз тавассути кортҳои бонкӣ ба таври ғайринақдӣ роҳандозӣ гардидааст. Истифодаи ин имкониятҳо барои сода ва осон намудани иҷрои уҳдадориҳои андозӣ аз ҷониби субъектҳои хоҷагидор мусоидат менамояд.

Пешниҳоди ҳисоботҳои электроники оморӣ. Айни замон зиёда аз 30 намуди шакли ҳисоботи оморӣ пурра ба низоми электронӣ ворид карда шудааст, ки ҷараёни ҳисоботсупории соҳибкорону сармоягузoronро ба таври назаррас осон мегардонад (www.stat.tj).

Ҷорӣ гардидани низоми равониди электронӣ. Аз соли 2014 дар Тоҷикистон портали интернетӣ барои судури равониди электронӣ “e-Visa” (www.evisa.tj) ба кор шурӯъ намуд, ки дар миқёси Осиёи Марказӣ таҷрибаи аввалин ба шумор меравад.

Роҳандозии низоми мазкур ба меҳмонону сайёҳон ва сармоягузорони хориҷӣ имконият фароҳам овард, ки барои ворид шудан ба кишвар дархости электрониро хонапури карда, бидуни ҳозир шудан ба муассисаҳои консулии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориҷи кишвар раводиди электрониро дар речаи мустақим ба даст оранд.

[Хизматрасониҳои электроники бонкӣ](http://www.nbt.tj) (www.nbt.tj). Бо мақсади зиёд намудани ҳиссаи ҳисоббаробаркуниҳои ғайринақдӣ дар муомилоти пулии кишвар, тадбирҳои муҳим амалӣ карда шуданд.

Айни замон пардохти як қатор хизматрасониҳои пулакии давлатӣ, аз ҷумла ҳаққи истифодаи қувваи барқ, об, хизматрасониҳои коммуналӣ, нақлиёти ҷамъиятӣ, бозрасии давлатии автомобилӣ, тандурустӣ, алоқаи телефони шахрӣ, идораҳои нотариалии шаҳри Душанбе ва ноҳияҳои он, маблағҳои андоз ва дигар хизматрасониҳои давлатӣ тавассути воситаҳои электроники пардохтӣ ба таври ғайринақдӣ имконпазир гардидааст.

Ташкилотҳои қарзӣ технологияҳои муосири хизматрасониҳои фосилавии бонкиро, аз қабili бонкдории мобилӣ, интернет-банкинг, пардохтҳо тавассути QR-рамз, маблағҳои электронӣ ва дигар хизматрасониҳои муосирро бомуваффақият роҳандозӣ намуда истодаанд. Пешниҳоди “Cash back” ҷиҳати ҳавасманд гардонидани муштариён барои истифодаи пардохтҳои ғайринақдӣ ва чораҳои муосир фаъолона амалӣ гардида истодааст.

[“Равзанаи ягона” барои гирифтани ҳуҷҷати иҷозатдиҳӣ дар соҳаи сохтмон.](#) Аз соли 2019 фаъолияти Маркази “Равзанаи ягона” барои гирифтани ҳуҷҷати иҷозатдиҳӣ дар соҳаи сохтмон дар шаҳри Душанбе оғоз карда шуд. Бо ҷорӣ гардидани низоми мазкур субъектҳои соҳибкорӣ метавонанд барои гирифтани иҷозат тариқи речаи онлайн аризаи худро дар сомонаи www.memori.tj пешниҳод намоянд.

Дар сомонаи мазкур номгуи санадҳои зарурӣ барои гирифтани ҳуҷҷатҳои иҷозатдиҳӣ барои сохтмон ва намунаи ҳуҷҷатҳо, платформа барои бақайдгирӣ ва кушодани аккаунт ва ба тариқи электронӣ пешниҳод намудани дархост барои гирифтани шартҳои техникӣ, супориши меъморӣ ва банақшагирӣ ва иҷозати сохтмон ҷойгир карда шудааст.

Ин усул ба соҳибкорон барои барканор намудани он душворихое, ки дар пешниҳоди ҳуҷҷатҳо ба таври хаттӣ пеш меомад, кӯмак менамояд. Қаблан субъектҳои соҳибкорӣ ба як қатор мақомот ҷиҳати гирифтани ҳуҷҷатҳои иҷозатдиҳӣ ташриф меоварданд ва механизми “Равзанаи ягона”-и иҷозати сохтмон имкон медиҳад, ки соҳибкорон 40 фоизи вақт ва хароҷотҳои худро сарфа намоянд.

“Равзанаи ягона” барои бақайдгирии молу мулки ғайриманқул таъсис ва фаъолият карда истодааст. Феҳристи электрони маълумот оид ба уҳдадорӣ молу мулки ғайриманқул дар маҳзани барномаи электрони Системаи худкори бақайдгирии молу мулки ғайриманқул ташкил карда шуда, дар сомонаи www.baqaydgiri.tj дар речаи 24/7 рӯз ройгон ва мустақим дастраси ҳамаи шаҳрвандон гардонида шудааст. Аз 4 марти соли 2020 маҳзани электрони геопортал дар сомонаи www.geoportal.tj дар ҳудуди шаҳри Душанбе ба пуррагӣ ба истифода дода шудааст.

“Равзанаи ягона” барои пайвастишавӣ ба шабакаҳои барқӣ. Аз оғози соли 2020, омода ва пешниҳоди шартҳои техникӣ барои пайвастишавӣ ба шабакаҳои барқӣ бо риояи талаботи “Равзанаи ягона” дар муҳлати муқарраршуда дар сомонаи www.dges.tj дар речаи онлайн имконпазир гаштааст. Иттилооти зарурӣ оид ба тартиб ва расмиёти гирифтани шартҳои техникӣ барои пайвастишавӣ ба шабакаҳои барқӣ дар сомонаи мазкур дастраси аҳоли мебошад. Баррасии ариза (дархост)-и шаҳрвандон, мурочиат ба “Равзанаи ягона” барои пайвастишавии иншоотҳо ба шабакаҳои барқӣ ва пешниҳоди шартҳои техникӣ ба мурочиаткунанда дар муҳлати муайянгардида таъмин карда мешавад.

“Равзанаи ягона”-и барасмиятдарории амалиёти содиротӣ, воридотӣ ва транзитӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон www.swcustoms.tj аз 1 сентябри соли 2020 мавриди истифодаи расмӣ қарор дода шуд. Ин низом ва гузариш аз шакли қоғазӣ ба электрони мубодилаи ҳуҷҷатҳои расмӣ, қадами навбатӣ барои соддаву шаффоф намудани расмиёти марбут ба танзими савдои хориҷӣ ва хизматрасонии давлатӣ маҳсуб ёфта, ба зиёд шудани гардиши тиҷорати хориҷӣ ва беҳсозии фазои соҳибкорӣ, мусоидат мекунад. Низоми мазкур дар минтақаи Осиёи Марказӣ нахустин таҷрибаи гузаштан ба усули электронӣ дар самти тиҷорати беруна маҳсуб меёбад ва самаранок роҳандозӣ гардида истодааст.

Портали электрони тиҷорати беруна. Портали электрони тиҷорати беруна www.tajtrade.tj таҳия карда шуд, ки дар он тамоми маълумоти зарурӣ оид ба расмиёт, ҳуҷҷатҳои зарурӣ барои содирот ва воридоти намудҳои муайяни молу хизматрасонӣ бо нишондоди маблағи расмӣ ва вақти зарурӣ барои анҷом додани расмиёт пешниҳод карда мешавад. Моҳият ва муҳтавои портали савдои Тоҷикистон маҳзани иттилоот оид ба расмиёти воридотӣ ва содиротӣ мебошад. Портали савдои Тоҷикистон барои соҳибкорони ватанӣ ва сармоягузoron имконияти дастрас намудани иттилоот вобаста ба расмиёт ва ҳуҷҷатгузори содирот ва воридоти молро фароҳам овардааст, ки вақт ва хароҷоти соҳибкорон сарфа мегардад. Дар портали мазкур ба таври содда ва фаҳмо ҳамаи ҳуҷҷатҳо

(ичозатномаҳо ва сертификатҳои зарурӣ ва ғайра) барои анҷоми расмиёт нишон дода мешавад.

Низоми содиркунандагони бақайдгирифташудаи Иттиҳоди Аврупо RES (Registered Exporter System) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷорӣ карда шуда, тибқи тартиби муқарраргардида субъектҳои содироткунандае, ки ба Иттиҳоди Аврупо молу маҳсулот содирот мекунад, ба низоми мазкур гузаронида шуданд. Роҳандозии ин низоми (www.export.tj) ба соддагардонии расмиёти савдо, кам кардани вақт ва хароҷоти содироткунандагон мусоидат намуда, айни замон қоидаҳои пешбурди кори он таҳия ва мавриди қарор гирифтааст.

Апостилгузорӣ/Таъйиди ҳуҷҷатҳо. Апостил (аз калимаи фаронсавӣ Apostille), - шакли пуркунии стандартикунонидашудаи байналмилалии идоракунии доир ба қонунигардонии ҳуҷҷат барои пешниҳод дар қаламрави мамлакатҳои аъзои Конвенсияи Гаага доир ба Апостил мебошад. Апостил, аслияти имзо, мӯҳр ё штампҳои ҳуҷҷати расмиро тасдиқ ва ба ҳуҷҷатҳои аслии, инчунин нусхаҳои ҳуҷҷатҳо гузошта мешавад.

Ёдовар бояд шуд, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон “Конвенсияи Гаага (Конвенсияи Апостил) оид ба бекор намудани легализатсияи ҳуҷҷатҳои расмии хориҷӣ аз соли 1961”-ро соли 2015 ба тасвиб расонида, пешниҳоди маълумот ва хизматрасонии апостилгузорӣ/таъйиди ҳуҷҷатҳо тавассути портали <https://www.consular.tj/apostilirovanie.aspx>, <http://apostille.tj/tj.aspx> ва <https://www.adliya.tj/tj/apostol> пешниҳод карда мешавад.

Тибқи муқаррароти Конвенсия, ҳуҷҷатҳои сармоягузорони хориҷӣ дар Тоҷикистон ва ҳуҷҷатҳои соҳибкорони Тоҷикистон дар кишварҳои хориҷии ба Конвенсия шомилшуда бе расмиёти дохилӣ эътироф карда мешаванд. Ин барои сарфа намудани вақту маблағ ва соддагардонии ҷараёни барасмиятдарории ҳуҷҷатҳои сармоягузорони хориҷӣ ва соҳибкорони ватанӣ ҳангоми сармоягузорӣ ё фаъолияти соҳибкории онҳо дар хориҷи кишвар кӯмак менамояд.

Феҳристи ягонаи давлатии ӯҳдадориҳои гаравӣ
<http://www.fehrist.tj/Content.aspx?page=main> Феҳрасти ягонаи давлатии ӯҳдадориҳои гаравӣ - манбаи иттилоотии маълумоти ӯҳдадориҳои гаравҳо, ки дар мақомоти дахлдори адлия оид ба бақайдгирии шартномаҳои гарав таъсис ва пеш бурда мешавад. Мақоми бақайдгиранда воситаҳои электрониро барои дохил намудани маълумот оид ба хабарномаҳои гаравӣ, инчунин бо мақсади ҷустуҷӯи онҳо таъмин мекунад. Маҳзани маълумоти Феҳрасти ягонаи давлатӣ дорони маълумоти расмӣ мебошад. Хабарномаи гаравӣ аз лаҳзаи қайди воридшавии он ба мақоми бақайдгиранда пешниҳодшуда ба ҳисоб меравад.

Дар маҷмуъ, вобаста ба таҳаввулоти босуръати ҷаҳони имрӯза ва таъсири онҳо, минбаъд низ ислоҳот ҷиҳати тақвияти раванди рақамикунонии соҳаҳои иқтисодиву иҷтимоӣ, дастрасии молиявӣ дастгирии соҳибкорӣ ва дар маҷмуъ дар самти ҷоринамоии босуръати технологияҳои нави пешрафта ва истифодаи дурусти онҳо густариш ёфта, рақобатнокии миллиро дар асри XXI муайян менамояд.

Котиботи Шӯрои машваратии назди
Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба
беҳтар кардани фазои сармоягузорӣ